

Forventninger til SJ Norge i sivil og militær beredskap

Kollektivkonferansen 2025

Av Steinar Olsen, direktør Operasjon og sikkerhet

Steinar.olsen@sj.no

SJ Norge kjører trafikkpakken 2: NORD

◇ 7 strekninger:

- ◇ Dovrebanen
- ◇ Nordlandsbanen
- ◇ Rørosbanen
- ◇ Raumabanen
- ◇ Trønderbanen
- ◇ Meråkerbanen
- ◇ Saltenpendelen

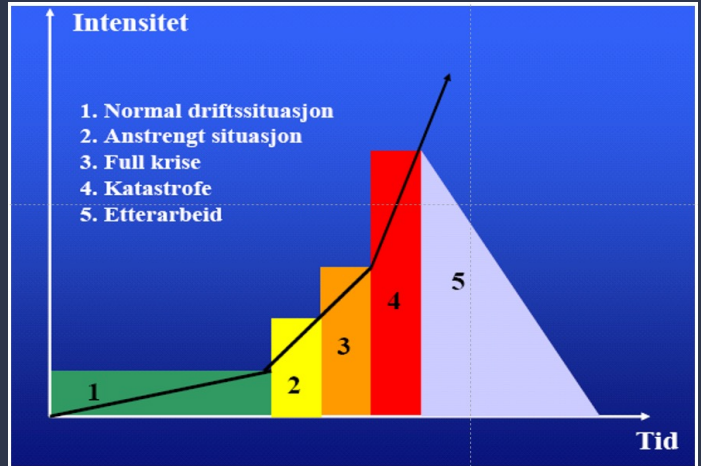
- ◇ Kontrakt frem til 2028 med opsjon
1 år + 1 år. Ny auksjon i 2030.

Krisesituasjon vs. normalsituasjon

Faktorer som skiller en krisesituasjon fra en normalsituasjon:

- ◊ Tid: beslutninger må tas mye raskere.
- ◊ Informasjon: for mye (rykter) og/eller for lite verifisert informasjon.
 - ◊ Mangelfullt informasjonsgrunnlag for å ta avgjørelser.
- ◊ Målsettinger: en viss omprioritering av målsettinger.
- ◊ Tilgjengelige alternativer: handlingsrommet kan være begrenset.

Forskrift om nasjonal beredskap på jernbane

FORMÅL

- ◇ Forskriften skal sikre at jernbanevirksomheter har beredskap for å kunne bidra med jernbanetjenester i ekstraordinære situasjoner, krise og krig.

BEREDSKAP

- ◇ Jernbanevirksomhetene skal ha beredskap for å kunne bidra med jernbanetjenester i ekstraordinære hendelser, krise og krig.
- ◇ Beredskapen skal være tilpasset virksomhetenes drift og ressurser, og være beskrevet i beredskapsplaner. Beredskapen skal minimum omfatte:
 - a) oversikt over kompetent og øvet personell,
 - b) oversikt over utstyr og materiell,
 - c) oversikt over hvilke andre relevante aktører med beredskapsressurser som jernbanevirksomheten er avhengig av,
 - d) et dokumentert beredskapsplanverk, med tydelig rollefordeling, varslingslister og innsatsplaner.
- ◇ Jernbanevirksomheten skal samordne sine beredskapsplaner med andre relevante aktører og offentlige myndigheter.

Ras Nesvatnet
30. august 2025 -

Corona pandemi
11.mars 2020 – 5.mai 2023

Otta bru
21. januar – 4. april 2025

Ekstremværet Hans – Randklev bru
14. august 2023 – 20. mai 2024

Ras - Raumabanen
19. juli - 6. okt 2025

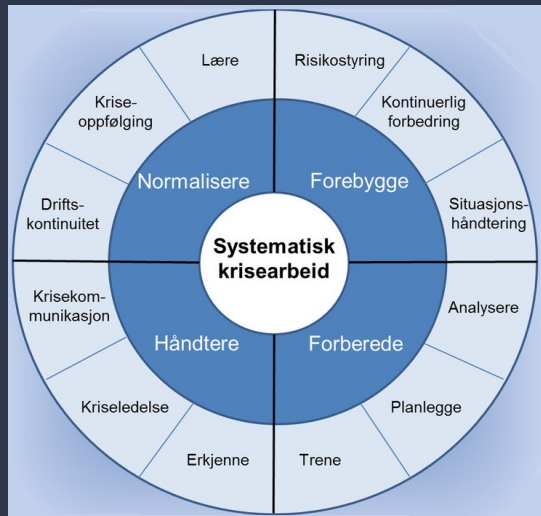

Togulykke Bjerka
24. oktober - 2. desember 2024

Beredskap i SJ Norge

- ◇ Summen av **organisatoriske, operasjonelle og tekniske tiltak** som er forberedt iverksatt for å håndtere og begrense eventuelle negative konsekvenser av inntrådte uønskede hendelser.
- ◇ Beredskapsplanen er utarbeidet basert på gjennomførte risikovurderinger, beredskapsøvelser og beredskapsevalueringer.
- ◇ Beredskapen er bygget på sikkerhetspolitikken i SJ Norge.

Prinsipper for beredskap

- ◇ **Ansvarsprinsippet** som innebærer at den som har et ansvar i en normalsituasjon også har ansvaret ved ekstraordinære hendelser.
- ◇ **Likhetsprinsippet** som innebærer at den organisasjonen man opererer med under kriser skal være mest mulig lik den organisasjonen man har til daglig.
- ◇ **Nærhetsprinsippet** som innebærer at kriser skal håndteres så nær hendelsen som mulig.
- ◇ **Samvirkeprinsippet** som innebærer at det skal sikres et best mulig samvirke mellom relevante aktører og virksomheter i arbeidet med forebygging, beredskap og krisehåndtering.

SJ Norges beredskapsorganisering

Strategisk kriseledelse

- ◊ Ledes av administrerende direktør.
- ◊ Ivaretar spørsmål av politisk karakter, håndtere omdømme, kontakt med eier og oppdragsgiver (SJ AB og JDIR), håndtere strategisk informasjon internt/eksternt og ivareta de skadde, omkomne og pårørendes interesser i etterkant.
- ◊ Mål: håndtere beredskapssituasjoner som kan føre til omdømmetap til normaltilstand kan gjenopprettes.

Operativ kriseledelse

- ◊ Ledes av direktør operasjon og sikkerhet.
- ◊ Ivaretar liv, helse og miljø og deretter spørsmål av sikkerhetsmessig og materiellmessig karakter, operativ drift, være kontaktpunkt mot Bane NOR, redningstjenesten/politi, SHK, SJT, DSB, Arbeidstilsynet, m.fl.
- ◊ Mål: hindre at krisen utvikler seg og bidra i SJ Norges operative drift for å håndtere beredskapssituasjoner som krever mobilisering utover normal drift.

Operativ drift

- ◊ Ledes av driftsleder OPS.
- ◊ Mål: Ivaretar beredskap for beredskapssituasjoner som ikke krever mobilisering av SJ Norges beredskapsorganisasjon.
- ◊ Vaktordning for sikkerhet, sikring og beredskap inngår i SJ Norges operative drift og kan bistå ved behov og inngår i operativ kriseledelse.

Kontroll og styring

Styringselementer - kompetansekrav

- Sikkerhetspolitikk
- Sikkerhetsmål
- Organisering og ansvarsforhold
- Risikostyring/ risikoakseptkriterier
- Kompetansestyring
- Vedlikeholdsstyring – ECM
- MTO og sikkerhetskultur
- Dokumentasjon og dokumentstyring
- Oppfølging av jernbaneulykker og – hendelser
- Beredskapsplan- og øvelser
- Revisjoner
- Rapportering
- Kommunikasjon og informasjon
- Ledelsens gjennomgåelse

Kontroll med risiko

- Operasjon
- Kjøretøy
- Beredskap
- Sikring
- Arbeidsmiljø

Krav til vår beredskapsorganisasjon

- ◊ Kompetent og øvd personell.
- ◊ Forberedt organisasjon, utstyr, kjøretøy.
- ◊ Entydig dokumentert beredskapsplanverk med:
 - ◊ Tydelig rollefordeling (hvem gjør hva)
 - ◊ Varslingslister (hvem skal varslers)
 - ◊ Innsatsplaner (hva skal gjøres)
 - ◊ Tiltakskort (hva og hvem)
- ◊ Informasjonsberedskap: hvilken informasjon skal gis internt og eksternt.
- ◊ Forskriftskrav, beredskapsanalyser, strekningsanalyser, og innrapportering og saksbehandling av uønskede hendelser dimensjonerer beredskapen.
- ◊ Beredskapsøvelser, beredskapsevalueringer og erfaringslæring brukes aktivt i arbeidet med kontinuerlig forbedring (PUKK).

Sikkerhetsstyring vs beredskap

Målet med beredskapen er å håndtere og begrense eventuelle negative konsekvenser av inntrådte uønskede hendelser eller, hvor en begrensning ikke er mulig, søke å forhindre en forverring av allerede oppståtte konsekvenser

Sikkerhetstiltak er etablert for å redusere sannsynligheten for uønskede hendelser

Beredskapstiltak er etablert for å redusere konsekvensene av uønskede hendelser

SIKKERHETSTYRING - KUNSTEN Å SØRGE FOR AT
UØNSKEDE TING IKKE SKJER.

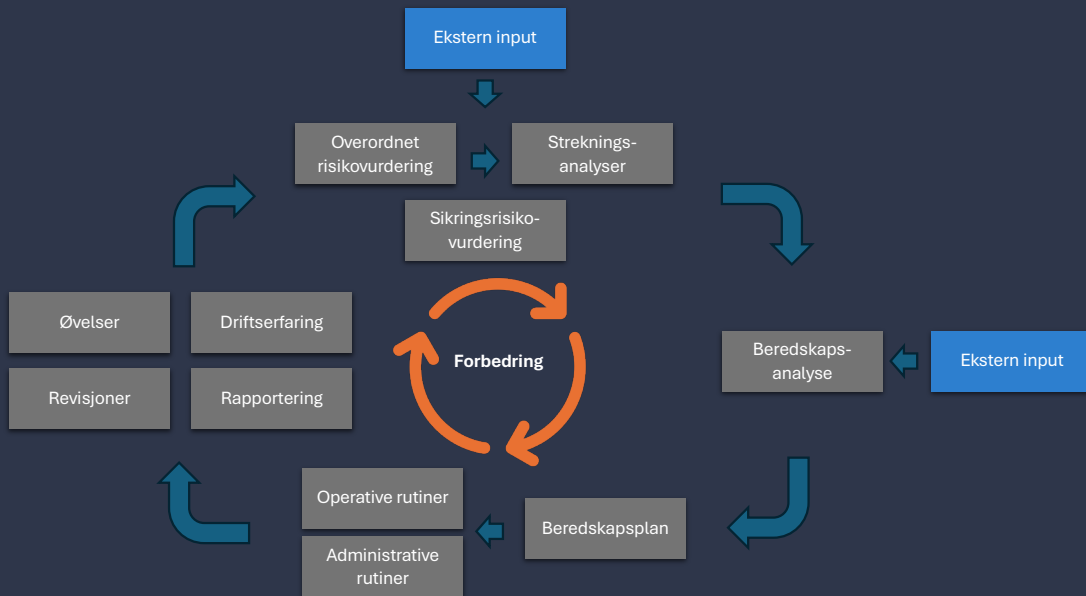

1. Ulykkesforebyggende tiltak

2. Beredskap ved fare- /ulykkessituasjoner

BEREDSKAP - være beredt og på kort varsel ha evne til å
effektivt håndtere og begrense en fare- /ulykkessituasjon

Sammenheng mellom ulike beredskapsaktiviteter

Jernbanens rolle i sivil og militær beredskap

Jernbanens sivile beredskapsrolle

- ♦ **Transport av nøkkelressurser:** Mulighet til å flytte varer som drivstoff, mat, medisiner og byggematerialer.
- ♦ **Evakuering og krisehåndtering:** Jernbane kan evakuere store grupper mennesker raskt fra utsatte områder.
- ♦ **Redundans til vei og luft:** Når veier er blokkert (uvær, flom, ras) eller luftrommet er stengt, kan jernbane være en robust reserve.
- ♦ **Miljø- og energiperspektiv:** Mindre avhengighet av fossilt drivstoff og høy kapasitet per energienhet.

Jernbanen i militær sammenheng

- ♦ **Strategisk mobilitet:** Flytting av tunge kjøretøy, militært materiell og personell over lange distanser.
- ♦ **NATO-perspektivet:** Allierte styrkers forflytning gjennom Europa – behov for kompatibilitet og kapasitet.
- ♦ **Historiske eksempler:** Bruk av jernbane til mobilisering og forsyning i både første og andre verdenskrig. Eks: Ukraina.

